

Prodavaonica starih knjiga

Predrag Finci

Debele naočale, zatvoreno lice – izgled čuvara tajanstvene mudrosti. Sva školska djeca, koja su krišom od roditelja prodavala prošlogodišnje udžbenike, znala su da je njegova riječ u maloj prodavaonici starih knjiga neprikosnovena. Gospodin Bučuk je bio u stanju da jednim pogledom na knjige odredi koje od njih vrijede, a koje više neće biti od naročite koristi i odmah odbrojao novac. Pogađati se nije imalo smisla, jer Bučuk nikada nije mijenjao svoju odluku. Nikom, doduše, nije bilo do nekakvog cjenkanja, jer su djeca žurila da se oslobode knjiga i domognu nekog dinara, a antikvar da kupi i što prije proda školske udžbenike.

Pred njegovom malom knjižarom, koja se jednostavno zvala Antikvarnica, gužva je bila na

prelasku dvije školske godine. U drugo doba dolazili su samo strasni čitaoci. Eli Finci je tamo žurio na svakom svom proputovanju kroz Sarajevo, Ivan Focht se svaki čas za nešto raspitivao, Miodrag Žalica satima preturao po kupusarama, odstranjivao prašinu i zabrinuto vrtio glavom. Za takve posjetioce Bučuk bi napravio kavu i sve mi se čini da mu je više bilo do te kave i njihovog društva, nego da im nešto proda. U tom trenutku on se potpuno odvajao od uloge trgovca i preuzimao ulogu znalca. Tiho je razgovarao sa svojim omiljenim mušterijama o starim knjigama i o tome gdje se u Sarajevu još koja rijetka može naći. Znao je da mnogi koji su nahrupili u grad poslije 1945. nisu baš mnogo držali do knjiga "koje samo skupljaju prašinu", pa su se mnoge našle na policama njegove knjižare. Bivših vlasnika, koji su goticom ili ladinom ispivali svoja zapažanja na rubu Schopenhauera i Majmonidesa, više nije bilo. Njihove bilješke, kao i njihove knjige, postadoše nerazumljive. Novi vlasnici su s lakoćom rasprodavali njihove posjede, naročito one duhovne, koje su naglašeno prezirali. Tako se jedan dan u Antikvarnici pojavi i cijela biblioteka predratnog vlasnika drvne kompanije, čiji sin nije držao do očeve skupljačke strasti.

Bučuk me u to doba već znao kao stalnog kupca, znao mi prezime i u znak posebne naklonosti povjeri mi da mu je "doktor prodao kolekciju knjiga mističara i filozofa, Focht je već dolazio i neke kupio". Prvi put mi dopusti da se popnem na malu, slabo osvijetljenu galeriju. Knjige su bile u kartonskim kutijama, razbacane po podu, spremne za skorbu selidbu. Cijelo to poslijepodne preturao sam po zagonetnim znacima kabale, tajnovitom učenju Rosenkreutzera, mudrosti Blavatzke, po džepnim izdanjima Leibniza i Spinoze, tibetanskoj mistici i crnoj magiji. Knjige su bile na raznim stranim jezicima. Ni jedan od njih tada nisam znao dobro, ali sam – možda baš i zato – osjećao silno uzbuđenje što sam se suočio sa prikrivenim svijetom, sa Istinom o kojoj se nije govorilo, sa mudrošću koja je izlagana javnom preziru i svakojakom ignorantskom napadu. Kopao sam po kutijama, izdvajajući svako ime za koje sam ma i ovlaš čuo, preturao naslove koji su se za mene pretvorili u šifre nepoznate stvarnosti, nadajući se da je među ovim starim, požutjelim knjigama i onaj zapis u kome je Tajna, a i ako nije, da su sve ove knjige zajedno zapis o Tajni, zapis koji ću cijeli život zaludu tražiti.

Pred zatvaranje se spustih da Bučuka. On pregleda knjige, one u boljem stanju i novijeg datuma visoko zacijeni, pa kako naravno nisam imao mnogo novaca, kupih one u jeftinijem povezu, mahom njemačke iz prošlog stoljeća. Sljedećih dana sam slao svoje drugare da prodaju Bučuku Lenjinova sabrana djela, a ja za iste novce kupovao knjige sa galerije. Focht mi je rekao da je na Odsjeku za filozofiju zatražio da se sve ove knjige u cjelini otkupe, što me ispuni – kasnije ću saznati – bezrazložnim strahom, jer je Odsjek odbio da razbacuje pare na "idealističke budalaštine". Prikupljao sam naokolo pare, i sam se prihvatio da po školama prodajem knjige i napokon – trijumfalno – uđoh u Antikvarnicu: "Ja došao po one knjige...". "Nema, kupili Slovenci".

Od tada sam rijetko dolazio u Antikvarnicu. Sve sam mislio da me je već ostarjeli antikvar

Podsjećanje na znalca i antikvara, gospodina Sadika Bučuka

Autor Administrator

Ponedjeljak, 08 Travanj 2019 10:35 - Ažurirano Ponedjeljak, 08 Travanj 2019 10:40

---

zaboravio, ali bi se on učas prisjetio mog lika i otvarao mi zaključane pretince u kojima je čuvao rijetke filozofske knjige. Poneku bih kupio, čak i ako sam je već imao u svojoj biblioteci. Već je bio pred penzijom kada me jedan dan ponudi kavom. Prelomi kocku šećera, umoči je u kavu: “Vi ste moja stara mušterija” – reče.

(Ovo Predragovo podsjećanje preneseno je sa sajta Radio gornji grad, a fotografija potiče iz privatne kolekcije dr. Esada Bučuka koji mi, nadam se, neće zamjeriti što sam je postavio u ovom podsjećanju na i meni veoma dragog i uvijek poštovanog gospodina Sadika Bučuka. Divan miris je bio u njegovoj antikvarnici. Autentični miris starih knjiga, najsličniji onom iz biblioteke “Vlatko Focht”.)

{jcomments on}